

Kyrkosångsförbundet i Stockholms stift – en historik

Kyrkosångsförbunden i Sverige bildades genom att kyrkokörer gick samman kring gemensamma behov och intressen. Först ut var Ärkestiftets (Uppsala stift) kyrkosångsförbund, som bildades 1922. Några år senare, 1925, var tiden mogen för bildandet av Sveriges kyrkosångsförbund, som blev en riksomfattande sammanslutning av de då befintliga förbunden. Riksförbundets uppgift var att leda och främja den kyrkliga körverksamheten, bland annat genom att anordna Rikskyrkosångshögtider vart tredje år (idag Riksfester).

Körerna i Stockholm slöt sig samman 1934 under namnet Stockholms kyrkosångsförbund (Stockholms stift bildades inte förrän 1942). Förbundets ordförande var Otto Olsson. I likhet med andra delförbund har Stockholmsförbundet sedan dess arrangerat Kyrkosångshögtider varje år, vilka inneburit stora möjligheter till samverkan och utveckling för Stockholms kyrkokörer. Högtiderna har också avspeglat den kyrkomusikaliska renässans som pågick under förra seklet.

Som milstolpar i Stockholms stifts Kyrkosångsförbunds historia kan nämnas

- Rikskyrkosångshögtiden i Stockholm 1941. Stockholmsförbundet stod som värd för denna dittills största Rikskyrkosångshögtid. Den samlade 2500 sångare, varav många från barnkörer runtom i landet. I samband med detta enorma evenemang kom begreppet "folkrörelse" för första gången att användas om det svenska körsjungandet (av dåvarande förbundsdirigenten David Åhlén).
- SsKsf:s 30-årsjubileum 1964. Jubileumshögtiden präglades av den renässans för kyrkans gamla liturgiska sång som pågått sedan 1900-talets början, och innehöll både "ren" gregoriansk sång och nyskrivna verk med gregorianik och medeltida hymner som grund. Delhögtiden "Unga Sjunga", där ett stort antal barn- och ungdomskörer medverkade, var dessutom viktig milstolpe för barnkörsverksamheten i Stockholm.

- Den konferens i januari 1965, då styrelsen sökte nya vägar att utveckla förbundets verksamhet. Idéer om att starta en omfattande kursverksamhet på hög internationell nivå förverkligades redan på sommaren samma år, i och med Kör-Sommar-65, då förbundet satte samman ett digert och mångsidigt kursprogram med både svenska och internationella lärare. Den "Svenska Sommarmusikskola" som var visionen kom till stånd vid ytterligare ett tillfälle, som "Kör-Sommar-66". På samma konferens uppstod också idén om kontraktvisa körsammanslagningar, som möjliggjorde genomförandet av större projekt, exempelvis Heinrich Schütz-veckan 1972.
- Unga Sjunga i Storkyrkan 1973. 700 barn från 23 körer medverkade. Rikskyrkosångshögtiden 1978. När Stockholm åter blev värd för en rikskyrkosångshögtid blev resultatet en tre dagar lång körfest med 1400 sångare från 80 körer. Vid en särskild barnkörshögtid i Katarina kyrka medverkade 270 barn från tolv barnkörer.
- Kyrkomusikens dag 1985 – en monumental körsångsmanifestation som tog formen av ett körmärlaton mellan kl 9 och 24 i Gustav Vasa kyrka. En i förbundets historia tidigare undanskymd kategori, gosskörernas, ägnades en särskild konsert.

Under senare år har Stockholms stifts Kyrkosångsförbund bland annat arrangerat körstafettdagar under Stockholm Water Festival 1992-1998, fortlöpande arrangerat ett flertal Barnkördagar, instiftat och utdelat ett särskilt kyrkomusikerpris (S:t Ceciliapriset), och framfört flera specialskrivna beställningsverk. Idag täcker förbundet ett brett spektrum: bland medlemskörerna finns kyrko-, motett- och oratoriekörer, damkörer, manskörer, ungdoms- och diskantkörer, barn- och flickkörer, "barn- och vuxenkörer", gosskörer och gospelkörer. Mer än 400 körer och ensembler med över 9000 sångare och instrumentalister är idag medlemmar i förbundet.

Källa: "Kyrkosångsförbund och fack i samverkan" av Håkan Angser

Några axplock:

19 december 1933. Möte om bildande av förbundet. David Åhlén ordf. Hugo Hammarström sekr. Dessutom Per Lundgren, John Gustafsson, Carl-Oscar Othén, Gustav Nordqvist, Nils Björk, Sven Lizell och Set Svanholm

3 januari 1934. Första konstituerande möte. Ordf. Otto Olsson. Psalm 1:7 sjöngs. Pastor primarius blir hedersordförande.

25 november 1934. Första kyrkosångshögtiden. Man framförde Johann Sebastian Bachs Wachet auf! ruft uns die Stimme på svenska. Allt sändes i radio.

15 februari 1938. ”På förslag av sekr. beslöt styrelsen att på lämpligt sätt hänvända sig till Radiotjänst om begäran om en religiöst och musikaliskt högre kvalitet på det grammofonprogram, som, särskilt i samband med morgonandakten, förekommer i radio.”

19 nov 1939. Kyrkosångshögtid i Gustaf Vasa kyrka, helt ägnad ordf. Olsson med anledning av hans 60-årsdag

Söndag 25 februari 1940. Man anordnar konserter till stöd för det krigsdrabbade Finland.

20 september 1941. H.M. Konungen förklarar sig beredd att mottaga kyrkosångshögtidens uppvaktning på borggården söndagen den 26 oktober kl. 8 e.m.

4 maj 1942. ”Med anledning av det nya stockholmsstiftets tillkomst fann styrelsen det naturligt, att förbundet ombildades till att omfatta samtliga de till det nya stiftet hörande kyrkoförsamlingarnas körer.”

20 oktober 1942. Förbundsmöte som ändrar från Stockholms kyrkosångsförbund till Stockholms stifts kyrkosångsförbund. Biskop Manfred Björkqvist blir hedersordförande.

29 januari 1943. Styrelsen funderar över att kanske förlägga någon mindre högtid utanför tullarna (varför inte en landsortskyrka tillhörande stiftet)

18 februari 1944. Första kvinnan i styrelsen blir fru Silja Terell

16 oktober 1949. Otto Olsson blir hedersledamot

20 maj 1951. Man anordnar den första barnkördagen vilken hålls i Engelbrekts kyrka

1 februari 1954. Man tar upp kollekt på körrep till förmån för krigsdrabbade körer.

24 september 1955. David Åhlén blir hedersledamot

18 november 62. Kyrkosångshögtid i Skarpnäck (första utanför tullarna)

Sommaren 65. Man anordnar sommarkurser för första gången

79-80. Man diskuterar instrumentalmusik i kyrkan

1982. Stiftets första Gosskörsgdag, den anordnas i Sollentuna

1992. Medverkan i Stockholm Water Festival (14 församlingar i körmaraton)

1992. Fr.o.m. detta år är kyndelsmässodagen Kyrkomusikens dag

2008. Psalmsång på Skansen

Ordföranden genom tiderna.

1934-1949 Professor Otto Olsson

1950-1958 Pastor primarius Olle Nystedt

1959-1965 Kyrkoherde Torbjörn Wikmark

1966-1972 Kyrkoherde K.B. Öster

1973-1979 Kyrkoherde Carl-Åke Söderberg

1980-1990 Musikdirektör Hans Kyhle

1990-1995 Kyrkoherde Hans Tollin

1995-1998 Kyrkoherde Mats Ekström

1998-2001 Kyrkoherde Karl-Göran Linzander

2001-2006 Domprost Anders Björnberg

2006- Kyrkoherde Sven Milltoft